

Vernieuwing vande dertichste burgerlicke keure dezer stede, nopende de wateren noch de straten niet te engen

<https://hdl.handle.net/1874/8917>

2

VERNIEVWING
V A N D E D E R-
tichste Burgerlicke Keure
dezer Stede, nopen de
Ghaterey noch de stra-
tey niet te engey.

Lutte
afstan fo:
ied

Ten bevele van die vande Gerechte
der voorschreven Stadt Leyden,
Gedruct opt Paedhuyſ aldaer,
indey Jare 1592.

Vernieuwinge vande dertichste Bur-
gerliche Keure dezer Stede, nopen-
de de wateren noch de straten niet te
engen.

Lzo by de dertichste
Burgerliche Keure, daer
daij deij tijtel is, VVateren
noch Straten niet te engen, is
gekeurt ende geordineert
dat niemand eenige huy-
zey ofte getimmerterey de
straet rakende, ey zoudē
mogey vernieuwhey, daij daer oher halende de gene
die daij tstat s̄hegey last heeft tot de opzichte han-
de getimmerterey, tey eynde hi eey zeker merck-teyc-
ken mocht nemey, omme de hōijte hande stratey
ende hōaterey te behoudey, alles op zekere pene ende
herbeurte: Ende dat dien-holgende naderhant
ooc geordonreert, ende tot noch toe gebruyct ende on-
derhoudey is, dat elc eene y vernieuwendē eenige
huyzey ofgetimmerterey aey scherrey stratey comen-
de, daer op gehoudey is te haleyn, beneffens de hoor-
schreyen s̄ecommiteerde, de gez̄b horey moy-mee-
sterey, omme by de zelde dey loopt hande geveley ofte
muyrey aey der stratey comende, mitter lijne te
hōerhey afgexort, dienende tey eynde om mitter tijt

te becomen ey goede ende behoorlicker rayinge ende
loop hande stratey, ende de ongelijchheit daer inne
mitter tijt ingeslopey zynnde, tot groter ontcieringe
dezer stede zo niet geheel, ten minste hoor een deel,
ende hoor zo heel mogelic is, te herdeey heech ge-
nomen ende herbetert, Zo behindey die hande
Gerechte nochtans dat heurslyder goede meynin-
ge, wille ende be geery daer ij niet behoorlicker ey
herst achterholcht: Mer dat eenige persooney on
de hoorschreven rayinge te ontgaey, practiserey huy
geselscy ofte myrey by stuckey ofte partyen te her-
nieuwhey, als zettende eenige cey nieuwhe poye opte
myrey, ende naerhant de zelue oude myrey ooc
hernieuwende optey ondey grout, hoe heel die dic-
hijsey ter stratenhaerts merckelic oher-gezegey
is: ooc andersints daer ij gebruycende enige li-
stige hondey, tot groot naerdeel van tgemene beste.
Omme haer innet hoorzey zonderslinge inde je-
genhoordige legenthert des tijts, dat deur den ze-
gey Godt tot zo helle ende menichfuldige plaetsen
binney dezer stede heel getimmert ende gebout,
ende te hopey is dat meer zal: Zo ist dat Schout
ende Schepeney dezer stede de hoorschertichste
Reure herandert ende hermeerdert hebbey, zulcxe
ende inder boughey hier naer-holgende.

Gemant ey zal eenige huyzen ofte getimmer-
de tey, de straet rakenende, in heel ofte deel, noch
ooc eenige platingen hernewenhey mogey, day daer
oher

ober halende de gheue die bay Stadt & hogen last
heeft tot de opzichte hande getimmerterey, ende de ^{mit den}
gezochoren ~~Woy~~-meestery ^{fr}dezer Stede, tey eynde ^{fr}of rogt verdaer
hyde zelvē ^{fr}teycken zeker merc-teycken mach hōrden ge-^{fr} gelamentlicke,
nomey, omme de hōijte hande hōaterey ende stra-
tey te behoude, ende hoornemelickey dat belangen-
de de hernieuhinge hande voorschreven huyzen
oste getimmerterey de straat rakende, hy de hoornom-
de ^{fr}Secommittieerde ende ~~Woy~~-meestery ^{fr}, mitter sij-
ne eey roginge mach hōrdey gemaect ende getroc-
key, tzy naer dey loop hande ommestaende geholeyn,
of getimmerterey: of andersints, indien tzelve niet
bequamelickey en const geschiedey, naer theroyf-
schen der gelegenheit hande plaefteney: alles gelijk
de voorschreven ^{fr}Secommittieerde ende ~~Woy~~-mee-
stery op hareheit (daer mede ^{fr}dezer Stede her-^{fr} gedacry
plicht staey, tey meestey oorbaer ende chieraet dezer
Stede, gezamensclic tot herhijdinge hande stra-
ten, bebinden zusley te behoorey: naer hōiens ravin-
ge ende oordeel de getimmerterey diemey aey der stra-
ten op nieus, tzy in heel of deel zal maken, zusley moe-
tey hōrden aen-geleyt ende gemaect, ende elc eeney
diet aengaet, heij onherbrekelic gehouden hōert te
gedrageyn. Tey hōelcken eynde de zelvē ^{fr}Secom-
mitteerde ende ~~Woy~~-meestery ^{fr}mits-dezey hōert
belast bay alles partinente aenteyckeningey te wey,
ende bouc te houdē: ende tot hōelcker tijt de voor-
schreven straat rakende getimmerterey, tey hooch-
ste ey roede hōet hōey der aerden zusley zijy ge-
<sup>+ daer bay vld dox public
Instrument dat w. 1522
Beleid van opeininge gebro</sup>

A iij brocht,

brocht, Gherc elc eey gehouden de hooftschrevene Ge-
committeerde ende Loy-meesteren andermael opt
Gherc te haleyn, immers hoor ende aseer tneu-getim-
merte gebracht zal zij hoochdey bay thoe
roede voetey, ooy by de zelue te Gherdey besichticht
ende och-merc genomey of heursuyder rayinge zal
zij geholcht of niet, daer bay sy mede gehoudey zij
aenteyckeninge te doey als voorey, ende daerente-
gens behindende gedaen te zij, die hande Gerechte
te herbottigen: ende dit al ende telskey op herbeur-
te bay zes guldens, half tot last handey ergenaer,
ende half hande Gherc-meester, die de daet bay zij
knechtey in dezey moet verantwoordley, ende bohey
dien thoe te moetey af brekey, indient Burger-
meesteren goetdunckey zal. Behalbey dat ooc de
gene die behondene zullen Gherdey de gedaen royinge
niet geholcht, mer te buyten gegae y te hebbey, ooc
arbitralickey zullen Gherdey gecorrigieert. Ende zo
wie zal hilleyn zeggen, behoerey, ende staende
houdey, by dey hooftschrevene Gecommitteerdey eey
onbehoorsliche royinge te zij getrocken, die zal hem
daer bay mogey beroupen aey tcoslegie bay die han-
de Gerechte deser Stede, ende de zelue tharey co-
stein mogey herzoucke y ter plaatse te comey, ooy de
royinge te zey maken ende trecken, ende daer naer
tey opfichte bay dien, zulx te herclarey als na gese-
gentheyt handeplaatse ende andersints behonden
zal Gherdey te behooren. Ende zullen de voorn
gezochorey Loy-meesteren, tot last hande gene die-
ze her-

ze verzonet, voor de voor ende na voringe t'gamen
hebbey ende genieten, thôvels zy eerstmael compare-
rende, teffens gullen mogen eyfchen vijschen stuvers.

Dus gedaen ende gekeurt by Joncheer
Pieter vander Soes Schout, Pieter Dom
Pietersz bay Ossengeyn, Pieter Pieter Jorisz
bay Cortebelt, Claes Sijssbrechtesz bay Dorp,
Claes Willemesz bay Walmont, Louris An-
driesz bay Ghaenssels, Meester Izaac Nico-
lae, Vogt bay Bruchoben, ende Arnoult Suyc
de Jode, Schepenen. Tey adhizze bay Pieter
Adriaensz vander Werf, Jay Jansz bay Baers-
dorp, Jacob Thomasz Bruchoben, ende Jacob
Willemesz vander Burch, Burgermeestery.

Ende istey behese ende ij jegen hooordicheyt
vande zelle naer voorgaende clocke-geslach ter
voxyen voor den volcke afgelezen, dezey vijsent hoo-
tichsten September, vijsien-hondert thooch ende
tnegentich.

25 y my
J. bay Schout.

Clode gobat Guyfey almede . . . . . daynes d'andewaeg fmeijestort zy
of mit d'vryt fuller leiden, zullen d'eygennere vando verder myt f'laes
Guyfey Grimer, eyt bay oot farc van d'ronen tot Langstey of minder ty-
gen by d'w bay d'vryt hie op f'ment d'vliet voore te f'laes gehoude
tyne myt f'laes vando myr vry of gebeten wi. oer f'rater pomander
aesterbolyd d' vryind. yeduey g'ort h' te doo, d'vntre hal
zonder muddelen tyt aende gelue noeder myt f'laes gebeten
myr vry of g'eltenmerter, swij g'eneratior te moge. Ooy off gebou-
vastel of goeduy viger te marday t'g' myt f'laes of ander d'vliet
goede myt f'laes of goud moye syy. Clode dit at oop wond bar
lont lont omster daelt gesund te sijt afftebruyt. Dat groen

19195 b3

Amstel Galg / Dat de Burgermeestervan Holle
by welke Dordtse of vortreke bantwark offenende
dat hebbende oer honderten bestried en gedreven
tot tot ten ganzen gelue begevarende vortrekeers
zuer voor Gijnsen gronden of oock gulland door
Gelyke doth gestriede gat synder Hoerlengen
1000 of minder voor gestredene fijnes / Of dit de
welke begevarende of vortrekeers beller die tot
Stadt beftand vld een poene verberen gullen den
voornig van t'gunt ghegaende
van Stadt obey gat zynt gat obey vortreke
gader voore mit synder vortrekeers valle mit t'gunt
Leyde De gelue Gijnsen gronden of oock mit t'gunt
gelouden off d'vllcaert borden voor verberden
40 S alleyn ander gheval
verde guldoy doe ont van Oude ghevech
nedot gulte also naer ws. H